

Силабус курсу Соціологія і психологія толерантності

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 231 Соціальна робота
Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

канд. психол. н., доцент **Шаюк Ольга Ярославівна**

Контактна інформація olgashayuk@yahoo.com, +380985213985

Опис дисципліни

Дисципліна “Соціологія та психологія толерантності” спрямована на формування у студентів теоретико-концептуального розуміння толерантності (інтолерантності) як соціопсихологічного явища і закономірності її прояву в основних площинах соціально-психологічної проблематики: свідомості, особистості, групи, спілкування і соціальної взаємодії та на навчання студентів основам толерантних спілкування і повсякденної міжособистісної взаємодії, формування вмій і навичок, необхідних для ефективної професійної діяльності в соціально-економічному просторі.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Генеza толерантності у поглядах і вченнях епохи премодеpну.	Розуміння феномена толерантності в руслі найрізноманітніших інтерпретацій, у філософсько-етичних вченнях, релігійних концепціях та ін.	Тести, питання
2	Становлення класичних концепцій толерантності як новоевропейської універсалії.	Знання історичних аспектів становлення ідеї толерантності: толерантність в епоху Античності; толерантність в епоху Середньовіччя; толерантність в епоху Відродження.	Тести, питання
3	Особливості та напрямки сучасного дискурсу толерантності.	Розуміння толерантності в контексті сучасних проблем наукового знання. Трагування толерантності в руслі ідеально-типологічного, епістемологічного, ксенологічного,	Тести, питання

		конфліктологічного та ін. підходів.	
4	Філософські та соціальні засади толерантності.	Розуміння соціального значення толерантності, толерантності і онтологічної безпека, соціокультурної автентичності, духовної автономії. Знання типів толерантності.	Тести, питання
5	Толерантність як риса світоглядної позиції.	Розуміння толерантності як світоглядної позиції, як відкритості до діалогу, як соціальної цінності, і як соціальної позиції	Тести, питання
6	Моральна цінність толерантності та проблема її меж.	Розуміння морального виміру толерантності та моральних аспектів глобальних проблем сьогодення. Знання суб'єктів, об'єктів та предмету толерування. Усвідомлення меж толерантності	Тести, питання
7	Психологічні передумови та виклики толерантності.	Знання методів і прийомів попередження конфліктів в мультикультурному середовищі, в середовищі великих і малих соціальних груп, на рівні міжособистісних стосунків окремих людей.	Тести, питання
8	Толерантність як інтегральна особистісна характеристика	Знання толерантності як особистісної характеристики індивіда, її психологічної структури покомпонентної будови; показників толерантності, рівнів її прояву.	Тести, питання
9	Індивідуальна психологія толерантності: класичні та сучасні парадигми психології особистості	Розуміння толерантності в контексті основних парадигм психології, знання психологічних механізмів її формування	Тести, питання

Рекомендовані джерела інформації:

1. Абетка інклюзивності і толерантності: ГО "Соціальна синергія"; ред. Маріанна Онуфрик; Худож. Геннадій Агарков. [Б.м.] : Теза, 2020. 32 с.
2. Верховенство права і толерантність : навч. посіб; ред. Дмитро Олександрович Вовк, Дмитро Сергійович Бойчук. Харків : Лисенко І. Б., 2018. 170 с.
3. Вітакультурна методологія: антологія. До 25- річчя наукової школи професора А.В. Фурмана: колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 980 с.
4. Довідник безбарності. <https://bf.in.ua>.

5. Кузьменко Раїса Іванівна Толерантність в людському бутті: екзистенціальні та гендерні виміри: дис. ... д-ра філософії. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 200 с.
6. Методологія і психологія гуманітарного пізнання. До 25- річчя наукової школи професора А.В. Фурмана : колективна монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 998 с.
7. Смазнова І.С. Агресія і толерантність: філософсько-правовий дискурс: монографія. Одеса: Фенікс, 2019. 378 с.
8. Терещенко К.В. Психологія розвитку толерантності персоналу освітніх організацій: монографія. Київ: Компрінт, 2020. 415 с.
9. Турунен Арі. Забуті історії міст: як багатство та культурний розвиток здобуваються толерантністю; пер. Софія Цисарева. Львів : Вид-во Анетти Антоненко, 2018. 279 с.
10. Фурман А.А. Психологія смисложиттєвого розвитку особистості : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 508 с.
11. Фурман А.В., Шаюк О.Я. Методологічні підходи до сутнісного пізнання толерантності у форматі гносеолого-ноуменологічного напрямку філософування. *Вітакультурний млин*. 2018. Модуль 20. С. 28-50
12. Фурман А.В., Шаюк О.Я. Методологічні підходи до сутнісного пізнання толерантності у рамках психосоціального теоретизування. *Психологія і суспільство*. 2019. № 2. С. 5-27.
13. Фурман А.В. Теоретична модель особистісного прийняття людини людиною. *Психологія і суспільство*. 2020. №1. С. 56-77.
14. Фурман Анатолій, Шаюк Ольга. Постановня психософійного дискурсу толерантності. *Психологічні перспективи. Psychological prospects*. 2021. Випуск 38. С.230-242
15. Фурман А.В. Теоретична модель емпатійної взаємодії психолога з клієнтом. *Психологія і особистість*. 2022. №2. С. 9-40.
16. Шаюк О.Я. Професійна толерантність студентів-гуманітаріїв: сутність, структура, особливості формування. *Психологія і суспільство*. 2020. № 1. С. 78-90
17. Guciykunst W. B., Ting-Toomey S. Chua E. Culture and interpersonal communication. London: Newrbury Park, 2018. 480 p.
18. Labahn Michael, Lethipuu Outi. Tolerance, Intolerance, and Recognition in Early Christianity and Early Judaism. Early Christianity in the Roman World. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2021. 314 p.
19. Milo D.S. Good enough: the tolerance for mediocrity in nature and society. Harward University Press, 2019. 299 p.
20. Schoßwald Volker. Toleranz und Fanatismus: Vernunft und Wahrheit, Toleranz und Fanatismus am Beispiel von Brecht, Lessing, Müntzer, Bin Laden, Rushdie und Karl May. Norderstedt: Twentysix, 2022. 196 S.
21. Zoltan Peter, Wilczewska Ina. Integrationsthema Offenheit und Toleranz: Einstellungen von Jugendlichen aus Drittländern in soziologischen Zusammenhängen. Berlin: Springer-Verlag, 2020. 232 S.
22. <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/declaration-principles-tolerance>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Соціологія і психологія толерантності» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування,

тестування; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань, залік

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціологія і психологія толерантності» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредит

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 6 балів = 30 балів). 2. Письмова робота 75 балів	1. Усне опитування під час занять (4 теми по 5 балів = 20 балів). 2. Письмова робота 80 балів	1. Написання КППЗ = 60 балів 2. Захист КППЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)

35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)